

С. Ф. Таран,
головний спеціаліст відділу розвитку дослідницької та інноваційної інфраструктури,
Головне управління із реалізації політик у сфері науки та інновацій
директорату науки та інновацій МОН України
ORCID ID: 0000-0002-6119-5871

DOI: 10.32702/2306-6814.2021.5.46

ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА РЕГІОНУ

S. Taran,
chief specialist of the development department research and innovation infrastructure of the chief
management for the implementation of policies in the field of science and innovation directorate
of science and innovation of the Ministry of Education and Science of Ukraine

FACTORS OF DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP OF THE REGION

У статті здійснено теоретичний аналіз наукових підходів щодо дослідження стану та структури виробничого потенціалу регіону, науково-технологічного, фінансово-економічного, соціального розвитку та освітніх можливостей регіону; стан використання природного, виробничого та науково-технологічного потенціалу регіону, а також трудових ресурсів; загальної екологічної ситуації та структури техногенного навантаження в регіоні; стану споживання та забезпечення регіону енергоресурсами тощо.

Визначено, що характерними рисами інноваційного розвитку регіону є: безперервність змін шляхом послідовного перетворення соціально-економічних процесів у регіоні, досягнення високого рівня конкурентоспроможності й забезпечення адаптації до нових умов; інноваційний розвиток перебуває в постійному саморозвитку, що ґрунтується на постійному рості суспільних потреб у регіоні, які задовольняються комерціалізацією інновацій і у свою чергу приводить до формування нових потреб більш високого рівня і є основою до подальшого інноваційного розвитку; інноваційний розвиток характеризується проявом причинно-наслідкових відносин і відображається у взаємодії й мотивації всіх елементів регіонального розвитку.

The statistic has a theoretical analysis of the scientific approaches to the future, the structure of the viral potential of the region, the scientific-technological, financial-economic, social development and the illumination of the possibilities of the region; camp for natural, virobnic and scientific and technological potential of the region, as well as labor resources; foreign ecological situation and the structure of technogenic navantazhennya in the region; I will become happy with the energy resources of the region.

It is determined that the characteristic rice of innovation development in the region є: uninterrupted change by way of the last transformation of social and economic processes in the region, reaching a high level of competitiveness to innovation; Innovative development of new growth in the post-

development self-development, so that it is based on the gradual growth of suspicious needs in the regions, which are satisfied with the commercialization of innovation, and from their own bank, to bring the consumption to the formation of new innovative development is characterized by the manifestation of causal and inherited changes and is reflected in the interaction and motivation of all elements of regional development.

Thus, the innovative entrepreneurship of the regions in general depends on various external and internal factors. Internal factors include the availability of favorable economic, organizational, and psychological, personnel and technical conditions for innovation. An important link in the support of innovative initiatives in the enterprise is the information aspect, that is, the place of interaction of information about innovations in the decision-making system at the enterprise.

While external factors related to: development of market relations; the state of the financial and economic system of the country; socio-economic and political factors; the presence or absence of a favorable innovation climate and support from the state; positioning of the enterprise in the industry; characteristics of the industry itself; the development of the relevant infrastructure of the location of the enterprise. Thus, a number of different factors that both promote and hinder innovation and investment activities influences innovation and investment development.

Ключові слова: підприємництво, інновації, регіональний розвиток, наука, виробництво, інноваційний продукт.

Key words: entrepreneurship, innovations, regional development, science, production, innovative product.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Розвиток інноваційного підприємництва в регіонах України в першу чергу поєднує в собі ефективне впровадження науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничих та соціальних можливостей на шляху до зміцнення економіки нашої країни та її переходу на інноваційних шлях розвитку.

Серед ключових чинників розвитку інноваційного підприємства регіону можна виділити: дослідження стану та структури виробничого потенціалу регіону, науково-технологічного, фінансово-економічного, соціального розвитку та освітніх можливостей регіону; стан використання природного, виробничого та науково-технологічного потенціалу регіону, а також трудових ресурсів; загальної екологічної ситуації та структури техногенного навантаження в регіоні; стану споживання та забезпечення регіону енергоресурсами тощо.

Проблеми розвитку інноваційної, наукової та науково-технічної сфери стають надзвичайно актуальними для економічного розвитку нашої держави та її національної безпеки. У сучасних умовах інноваційна та науково-технічна сфера відіграє ключову роль у розвитку економік передових країн світу. Зростає наукоємність ВВП, збільшується кількість зайнятих у науково-технічній сфері, нарощується частка коштів на її фінан-

сове та ресурсне забезпечення. Як наслідок — частка високих технологій у зростанні ВВП передових країн сягає 90 %.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Як слушно зазначають науковці А.М. Гуржій, Ю.В. Каракай особлива увага має бути приділена аналізу інноваційного потенціалу провідних виробництв регіону, які передусім є високотехнологічними, бюджетоформуючими, експортоорієнтованими. За результатами аналізу цих виробництв з точки зору їхньої екологічної безпеки, використання енерго- і ресурсозберігаючих технологій у виробництві, можливостей розповсюдження передових технологій мають сформувані пріоритетні напрями інноваційної діяльності цих вагомих в економіці регіону виробництв [7, с. 48—49].

Загальне керівництво інноваційним розвитком у регіонах здійснюється місцевими державними адміністраціями, повноваження яких у сфері інноваційної діяльності визначаються Законами України "Про місцеві державні адміністрації" [2; 3] та іншими нормативно-правовими актами.

Серед основних завдань місцевих органів влади у сфері розвитку інноваційного підприємництва є:

— розвиток науки і техніки, реалізації регіональних науково-технічних програм, впровадження нових екологічно безпечних технологій, підвищення технічного

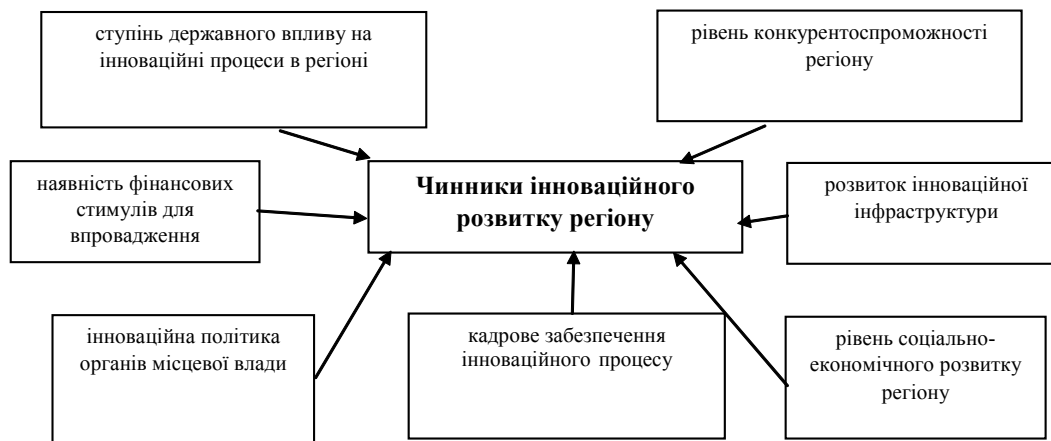

Рис. 1. Чинники інноваційного розвитку регіону

Джерело: [8, с. 25—35].

рівня виробництва та якості продукції, вирішення науково-технічних проблем, що мають першочергове значення для підвищення її ефективності та конкурентоспроможності; забезпечення охорони прав винахідників і раціоналізаторів, створення територіальних інноваційних центрів і технопарків;

- забезпечення реалізації державної політики сприяння розвитку малого бізнесу, надання допомоги підприємцям, які займаються розробкою та впровадженням інноваційних проектів, виробництвом товарів народного споживання, будівельних матеріалів, наданням побутових, комунальних та інших послуг населенню, підготовка кадрів;

- визначення пріоритетів інноваційного розвитку регіону;

- розробка регіональних інноваційних та науково-технічних програм;

- створення сприятливих умов для інноваційної діяльності;

- вивчення особливостей, специфіки та проблем інноваційного потенціалу регіону;

- розвиток інноваційного потенціалу регіону відповідно до обраних пріоритетів;

- розвиток наукомістких імпортозамінних і експортоорієнтованих виробництв [2; 7].

Розробка і впровадження конкурентоспроможної інноваційної політики багато в чому залежить від можливостей підприємства: обсягів виробництва, номенклатури продукції, рентабельності, фінансового стану. Крім того, необхідно врахувати багато чинників, які сприяють або протидіють розвитку інноваційних процесів.

На думку О.Ю. Доценко, характерними рисами інноваційного розвитку регіону є:

- безперервність змін шляхом послідовного перетворення соціально-економічних процесів у регіоні, досягнення високого рівня конкурентоспроможності й забезпечення адаптації до нових умов;

- інноваційний розвиток перебуває в постійному саморозвитку, що ґрунтується на постійному рості суспільних потреб у регіоні, які задовольняються комерціалізацією інновацій і у свою чергу приводить до формування нових потреб більш високого

рівня і є основою до подальшого інноваційного розвитку;

— інноваційний розвиток характеризується проявом причинно-наслідкових відносин і відображається у взаємодії й мотивації всіх елементів регіонального розвитку. Ці характеристики перебувають у тісному взаємозв'язку, підтримують і активізують один одного у процесі реалізації інноваційного розвитку, критерієм якого виступають підвищені темпи економічного росту регіону й росту добробуту населення. Їх сукупність дозволяє розглянути процес інноваційного розвитку регіону як систему, визначити напрями його розвитку з виділенням впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, визначити ефективність інноваційних перетворень з урахуванням виробничих і суспільних змін [8, с. 25—35].

П.Т. Бубенко виділив такі чинники розвитку інноваційного підприємництва регіону:

- економічні;
- технологічні;
- політико-правові;
- організаційно-управлінські;
- соціально-психологічні;
- культурні [4, с. 26—28].

Формулювання цілей статті: визначити чинники регіональних особливостей розвитку інноваційного підприємництва.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інноваційний розвиток у регіоні визначається можливостями певного регіону з урахуванням обраної моделі інноваційного розвитку, що формується під впливом ряду факторів. Важливим є врахування таких факторів: ступінь державного впливу на інноваційні процеси в регіоні; наявність фінансових стимулів для впровадження інновацій; інноваційна політика органів місцевої влади; рівень конкурентоспроможності регіону; розвиток інноваційної інфраструктури; рівень соціально-економічного розвитку регіону; кадрове забезпечення інноваційного процесу.

Визначені взаємозв'язки дозволяють виокремити особливості інноваційного розвитку окремого регіону

й сформувати найбільш ефективну модель для подальшої реалізації.

Так, економічні чинники проявляються у відсутності або наявності коштів для фінансування інноваційно-інвестиційних проектів.

Фінансування інноваційної діяльності здійснюється завдяки розвиненій системі державних інститутів, фінансових інститутів банківського і небанківського секторів: спеціалізованих банків і небанківських фінансово-кредитних установ, інноваційних, інвестиційних і венчурних фондів. І проведення такої політики можливе за умов залучення коштів державних цільових програм, банківського капіталу, вільних коштів страхових компаній, власних коштів підприємств і корпорацій, а також індивідуальних інвесторів [5].

Пріоритетами розвитку економіки на інноваційній основі є провадження освітньої, наукової та науково-технічної діяльності, здійснення заходів для концентрації інвестиційних ресурсів на реалізацію інвестиційних та інноваційних проектів.

Технологічні чинники визначають особливості розвинутої матеріально-технічної бази інноваційного підприємництва. Так, виробничий потенціал дозволяє дослідити промисловий розвиток підприємств у певних регіонах. На жаль, велика кількість українських компаній із застарілою матеріально-технічною базою не мають можливостей впроваджувати інноваційні процеси, оновлювати основні засоби, нарощувати виробничі потужності у зв'язку із коштів недостатнім фінансуванням інноваційних підприємств.

Також однією із проблем розвитку інноваційних підприємств регіону може бути низька якість продукції на підприємстві й зниження попиту на неї. Тому як слушно зазначає Л.В. Єрмоліна, компанії, які не мають можливості оновити процес, неефективні, часто темпи зростання витрат перевищують темпи зростання доходів, а ринкова вартість таких підприємств може бути знижена [9].

Отже, важливим чинником розвитку інноваційних підприємств є наявність продуктивних, технологічних, організаційних та маркетингових чинників.

Так, новий технологічний прорив може значно вплинути на конкурентне середовище організації. Якщо організація розробила нову технологію, це можна вважати їх новою конкурентною перевагою. Тому практикуючі фахівці повинні проводити ефективний аналіз макросередовища для виявлення і моніторингу темпів технологічних змін у межах її власної галузі. Такі аспекти, як продуктивні та технологічні інновації, маркетингові методи, залучення людських ресурсів і розвиток НДДКР, є характерними ознаками сучасних технологічних змін у навколишньому середовищі [6].

Політико-правові чинники передусім спрямовані на дотримання вимог норм законодавчих та нормативно-правових актів інноваційними підприємствами регіонів. Уряд має забезпечувати необхідні умови для ефективного функціонування та розвитку інноваційних підприємств регіонів, а також постійно удосконалювати нормативно-правові акти щодо наявності спрощених процедур оподаткування для підприємств, виділяти державні кошти на розвиток

інноваційних підприємств, які виробляють інноваційну продукцію.

А також врегулювати рівень впливу на інноваційні підприємства регіонів щодо існування певних обмежень з боку антимонопольного, податкового, патентно-ліцензійного характеру.

Однією з найважливіших стратегічних цілей, які у сучасних умовах має ставити перед собою українське суспільство, є пошук можливостей та вжиття дієвих заходів, спрямованих на прискорення технологічного розвитку економіки нашої держави, а також підвищення її конкурентоспроможності та інноваційності.

Вирішальну роль у досягненні такої мети відіграють: загальний стан наукової сфери, її зв'язок з бізнесом і державою та, безперечно, той рівень витрат, які держава спрямовує на розвиток національної науки та інновацій.

Нині для України дуже важливим є проведення комплексного дослідження напрямів і змісту модернізації політичної й правової систем, що сприятиме виробленню пропозицій стосовно змісту реформ, які проводитимуться в Україні. Реалізація добровільно прийнятих договірних зобов'язань потребує від України модернізації існуючого стану державно-правової системи держави, оскільки містить вимоги стосовно організації й функціонування не лише її економічної, але й передусім політичної та правової системи. При цьому вимоги, що обумовлюють напрями і зміст модернізації, певним чином різняться не лише в залежності від етапу інтеграції, але й залежно від якісного стану політичної й правової системи держав.

Кризові явища в економічній та політичній сфері, значною мірою спровоковані також недосконалістю саме адміністративно-правових норм.

В Україні також вкрай актуальною стає проблема пошуку найбільш ефективних шляхів вирішення існуючих проблем розвитку інноваційної структури регіонів, в тому числі шляхом створення наукових парків.

Державне сприяння інноваційній діяльності технологічних парків на регіональному рівні здійснюється шляхом державної фінансової підтримки та цільового субсидіювання проектів технологічних парків. Статтею 6 Закону "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" встановлено, що для фінансової підтримки проектів технологічних парків запроваджується бюджетна програма підтримки діяльності технологічних парків. Для реалізації проектів технологічних парків щорічно в Державному бюджеті України за бюджетною програмою підтримки діяльності технологічних парків визначаються кошти, що спрямовуються на: а) повне або часткове (до 50%) безвідсоткове кредитування (на умовах інфляційної індексації) проектів технологічних парків; б) повну або часткову компенсацію відсотків, сплачуваних виконавцями проектів технологічних парків комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування проектів технологічних парків [1].

Організаційно-управлінські чинники здійснюють негативний вплив, якщо в управлінні функціонують незмінні організаційні структури, невиправдана

централізація, авторитарний стиль керівництва, жорстке планування, орієнтування лише на традиційні ринки.

Позитивний вплив цих чинників забезпечується за гнучкості організаційних структур, демократичному стилі керівництва, можливості самостійного корегування запланованих рішень, достатньої автономії, переважно горизонтального інформаційного забезпечення.

Важливе значення мають також соціально-психологічні та культурні чинники, негативний вплив яких проявляється у разі опору змінам у зв'язку з можливістю зміни статусу та необхідністю пошуку нової або перебудови традиційної роботи, зміни усталених способів діяльності та стереотипів поведінки, побоювання покарань за можливі невдачі [4, с. 26—28].

Умовами позитивного впливу даної групи чинників можуть бути: моральні заохочення, громадське визнання, створення умов для творчої праці, сприятливий клімат в трудовому колективі.

Наявні інші підходи до групування чинників розвитку інноваційного підприємництва регіону, а саме:

- законодавчі (політико-правові, інституціональні) — формують правову основу інноваційного розвитку підприємств в Україні на основі системи законних та підзаконних актів;

- організаційно-управлінські — здійснюють вплив через інституційноуправлінські та інституційно-організаційні зміни в інноваційній сфері;

- фінансово-економічні (економічні) — визначають особливості здійснення інноваційної діяльності підприємств з позицій грошово-кредитних, бюджетно-податкових, амортизаційних важелів інноваційного розвитку;

- техніко-технологічні (технологічні) — здійснюють вплив на технічні та технологічні боки інноваційної діяльності промислових підприємств;

- соціальні (соціально-психологічні) — відділяють вплив соціальних наслідків інноваційного розвитку від впливу багатьох інших факторів;

- екологічні — визначають вплив нових технологій, нових матеріалів, нових видів енергії на довкілля в процесі інноваційної діяльності підприємств;

- гуманітарні (культурні) — впливають на інноваційний розвиток через ступінь освіченості населення, рівень знань і науки в країні;

- інформаційні — визначають особливості інноваційного розвитку підприємств на основі використання інформаційних ресурсів.

Так, інноваційність підприємництва регіонів загалом залежить від різних зовнішніх і внутрішніх факторів. До внутрішніх факторів відноситься наявність сприятливих економічних, організаційних, психологічних, кадрових і технічних умов для інновацій. Важливою ланкою в підтримці інноваційних ініціатив на підприємстві є і інформаційний аспект, то є місце взаємодії інформації про нововведення в системі прийняття рішень на підприємстві.

Тоді як зовнішні фактори пов'язані з:

- розвиненістю ринкових відносин;
- станом фінансово-економічної системи країни;

- соціально-економічними і політичними факторами;

- наявністю або відсутністю сприятливого інноваційного клімату та підтримки з боку держави;

- позиціонуванням підприємства в галузі;

- характеристиками самої галузі;

- розвиненістю відповідної інфраструктури місця розташування підприємства. Таким чином на інноваційно-інвестиційний розвиток впливає цілий ряд різноманітних чинників, які як сприяють, так і перешкоджають інноваційній та інвестиційній діяльності.

Однією з найважливіших стратегічних цілей, які у сучасних умовах має ставити перед собою українське суспільство, є пошук можливостей та вжиття дієвих заходів, спрямованих на прискорення технологічного розвитку економіки нашої держави, а також підвищення її конкурентоспроможності та інноваційності. Так, серед основних проблем впровадження інновацій у вітчизняну наукову та науково-технічну сфери для розвитку інноваційного підприємництва регіону є:

- скорочення фінансування інноваційної, наукової та науково-технічної сфери;

- неефективність системи бюджетного фінансування інноваційної, наукової та науково-технічної сфери (система не налаштована на одержання кінцевого прикладного результату);

- відсутність економічних стимулів у суб'єктах господарської діяльності здійснювати технологічну модернізацію шляхом запровадження нових науково-технічних розробок.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи викладений матеріал, можна зробити такі висновки. Ключовими чинниками розвитку інноваційного підприємства регіону є сукупність учасників інноваційного процесу: суб'єктів інноваційної діяльності, які здійснюють і підтримують таку діяльність; і факторів, що визначають його роботу: правил і норм, що регламентують взаємовідносини між суб'єктами інноваційної діяльності та іншими економічними суб'єктами, а також механізмів, що забезпечують взаємодію суб'єктів інноваційної діяльності.

Аналіз різних поглядів щодо визначення сутності регіональної інноваційної системи дає можливість виявити такі загальні риси з позиції системного підходу [10]:

- 1) система є сукупністю інститутів, що ініціюють, створюють і поширюють нові різновиди продукції і технології;

- 2) головним, визначальним у підсистемах є знання;

- 3) система виконує низку функцій: планування, прогнозування, координація, стимулювання і контроль, а також специфічні функції: виробництво, генерація, поширення і використання знань;

- 4) необхідною умовою існування системи є наявність зав'язків і сформованих типів відносин між елементами і підсистемами.

Література:

1. Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text>

2. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 06.12.2020 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>

3. Закон України "Про інноваційну діяльність" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

4. Бубенко П.Т. Конспект лекцій з курсу "Інноваційний розвиток підприємства" (для студентів денної та заочної форм навчання освітнього рівня магістр спеціальностей 051 — Економіка. Економіка підприємства і 071 — Облік і оподаткування. Облік і аудит) / П.Т. Бубенко, М.С. Владимірова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. — Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. — 138 с.

5. Бурых К.М. Инструменты государственного стимулирования инновационной деятельности в развитых странах: США и ЕС / К.М. Бурых // Вестник Сибирского государственного аэрокосмического университета имени М.Ф. Решетиева [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/instrumenty-gosudarstvennogo-stimulirovaniya-innovatsionnoy-deyatelnosti-v-razvityh-stranah-ssha-i-es>, 2012 р.

6. Гук О. "Фактори впливу на інноваційну діяльність підприємств" / О. Гук, А. Мельник // Бізнес, інновацій, менеджмент: проблеми та перспективи, 2020 р. Режим доступа: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201200>.

7. Гуржій А.М. Інноваційна діяльність в Україні / А.М. Гуржій, Ю.В. Каракай, З.О. Петренко: монографія. — К.: УкрІНТЕІ, 2007. — 144 с.

8. Доценко О. Ю. Рівень інноваційного розвитку регіонів України та фактори, які його формують / О.Ю. Доценко // Економічний вісник НГУ. — 2010. — № 4. — С. 25—35.

9. Ермолина Л.В. Методические основы обеспечения стратегической эффективности развития промышленного предприятия (на примере предприятий авиационной промышленности): дис. ... канд. эконом. наук: 08.00.05 / Самарский государственный экономический университет. Самара, 2015. 157 с.

10. Інноваційне підприємництво: креативність, комерціалізація, екосистема: навч. посібник / Ю.М. Бажал [та ін.]; ред. Ю.М. Бажал. — Київ: Пульсари, 2015. — 278 с.

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), The Law of Ukraine "About the special mode of innovative activity of technology parks", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14#Text> (Accessed 20 Feb 2021).

2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "On local state administrations", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (Accessed 20 Feb 2021).

3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "About innovative activity", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (Accessed 20 Feb 2021).

4. Bubenko, P.T. (2016), Konspekt lektsij z kursu "Innovatsijnyj rozvytok pidpryemstva" [Summary of lectures on the course "Innovative enterprise development"], KhNUMH im. O.M. Beketova, Kharkiv, Ukraine.

5. Burykh, K.M. (2012), "Instruments of state incentives for innovation in developed countries: the USA and the EU", *Economist*, vol. 8, pp. 45—49.

6. Denysiuk, V. (2006), "Methodology for assessing and analyzing the dynamics of innovation activity in the region's industry", *Economist*, vol. 3, pp. 40—43.

7. Hurzhij, A.M. (2007), *Innovatsijna diial'nist' v Ukraini* [Innovative activity in Ukraine], UkrINTEI, Kyiv, Ukraine.

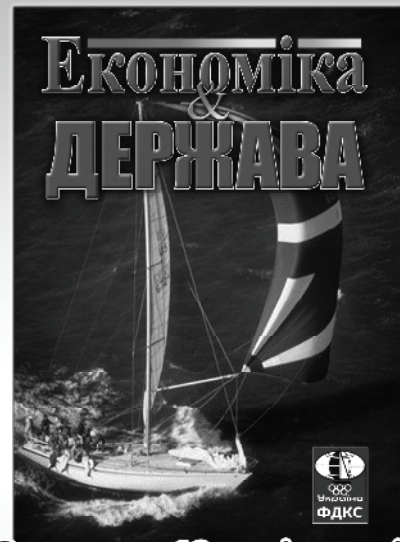
8. Dotsenko, O.Yu. (2014), "The level of innovative development of the regions of Ukraine and the factors that shape it", *Ekonomichnyj visnyk NHU*, vol. 4, pp. 25—35.

9. Ermolina, L.V. (2015), "Methodological foundations of ensuring the strategic efficiency of the development of an industrial enterprise (on the example of enterprises of the aviation industry)", Ph.D. Thesis, Economy, Samarskij gosudarstvennyj jekonomicheskij universitet, Samara, Russia

10. Bazhal, Yu.M. (2015), *Innovatsijne pidpryemnytstvo: kreatyvnist', komertsializatsiia, ekosystema* [Innovation of innovation: creativity, commercialization, ecosystem], Pul'sary, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 01.03.2021 р.

Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

наукове фахове видання України

З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ

(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності — **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73